Szanuję rodziców i uczę się odpowiedzialności

Dekalog, sumienie i charakter • Wj 20:12; Ef 6:1–4

Myśl przewodnia

Wzajemny szacunek pomaga budować zaufanie, a bezpieczeństwo dziecka jest obowiązkiem dorosłych.

Opowieść i opracowanie dla uczestnika

W Wj 20:12 czytamy przykazanie o czci wobec ojca i matki. Szacunek może przejawiać się w rozmowie, wdzięczności i trosce. Wraz z dorastaniem zmienia się sposób jego okazywania.

W Ef 6:1–4 Paweł mówi do dzieci, a następnie do ojców. Rodzice nie mogą wykorzystywać swojej pozycji dowolnie. Mają wychowywać z rozwagą, zamiast prowokować dzieci do gniewu.

Szacunek nie oznacza, że dziecko nigdy nie ma odmiennego zdania. Możesz spytać, dlaczego obowiązuje zasada, i wyjaśnić, co jest dla ciebie trudne. Możesz także przyznać się do błędu.

Nie każda rodzina wygląda jednakowo. Kiedy ktoś nie mieszka z jednym z rodziców, nie trzeba publicznie wyjaśniać dlaczego. Wspólnota może okazywać każdemu życzliwość.

Ef 6:1–4 mówi zarówno o obowiązkach dzieci, jak i odpowiedzialności ojców. W Biblii szacunek nie jest zgodą na zastraszanie i przemoc. Gdy doświadczamy krzywdy, można zwrócić się do zaufanego opiekuna, nauczyciela lub osoby wyznaczonej do ochrony dzieci. Jeżeli pierwszy dorosły nie pomoże, warto szukać kolejnego.

W sytuacji przemocy lub zagrożenia pierwszym obowiązkiem dorosłych jest ochrona dziecka. Powiedzenie o krzywdzie zaufanej osobie to odpowiedzialny czyn.

Cele lekcji

- Wyjaśnia przykazanie o czci wobec rodziców.
- Wskazuje obowiązki dorosłych z Ef 6:4.
- Potrafi wskazać drogę do bezpiecznej pomocy.
- Potrafi odpowiedzieć: Jakie wymaganie kieruje Paweł także do rodziców?

Przebieg zajęć

Wprowadzenie i pytanie — 5 min

Powtórz jedną myśl z poprzedniego modułu i zapytaj: Czy szacunek pozwala dziecku zadawać pytania? Zapisz odpowiedzi bez oceniania dziecka.

Lektura Biblii i kontekst — 10 min

Odszukajcie Wj 20:12; Ef 6:1–4. Przeczytajcie wersety w całości wraz z sąsiednimi zdaniami. Przykazanie wzywa do czci wobec ojca i matki. Paweł powtarza je, a równocześnie zobowiązuje ojców do odpowiedzialnego wychowania dzieci i do niewzbudzania w nich gniewu. Podkreślcie dwie obserwacje wynikające wprost z tekstu.

Rozmowa i rozumienie — 10 min

Porównajcie zdanie autora i własny przykład z życia. Podkreśl myśl: Wzajemny szacunek pomaga budować zaufanie, a bezpieczeństwo dziecka jest obowiązkiem dorosłych. Poproś uczestników o pokazanie podstawy w tekście.

Ćwiczenie i zastosowanie — 11 min

W parach odczytajcie dwie krótkie scenki: „Nie rozumiem zasady godziny powrotu” i „Ktoś każe mi ukryć, że mnie skrzywdził”. Zaproponujcie odpowiednie zachowanie; w drugim przypadku zawsze pomoc zaufanego dorosłego. Udział i forma odpowiedzi pozostają dobrowolne. Nie żądaj osobistych zwierzeń. Dodatkowa wskazówka dla prowadzącego: Wskaż zdania, które okazują szacunek i jednocześnie chronią granice.

Podsumowanie i zadanie domowe — 4 min

Sprawdź, czy uczestnicy potrafią odpowiedzieć: Czy szacunek pozwala dziecku zadawać pytania? Przypomnij myśl: Wzajemny szacunek pomaga budować zaufanie, a bezpieczeństwo dziecka jest obowiązkiem dorosłych. Propozycja dla rodziny: Rozmawiajcie o jednej domowej zasadzie: dlaczego istnieje i jak można ją spokojnie wyjaśnić.

Pytania i propozycje odpowiedzi

Czy szacunek pozwala dziecku zadawać pytania?

Tak. Przykazanie o czci nie zakazuje zadawania pytań, a Paweł przypomina dorosłym o odpowiedzialnym wychowaniu.

O czym Paweł przypomina ojcom?

Aby nie pobudzali dzieci do gniewu, lecz mądrze je wychowywali (Ef 6:4).

Czy okazywanie szacunku zabrania szukania pomocy?

Nie. Dziecko może odmówić udziału w krzywdzącym zachowaniu i powinno zgłosić zagrożenie.

Jakie wymaganie kieruje Paweł także do rodziców?

By nie pobudzali dzieci do gniewu i wychowywali je odpowiedzialnie.

Pomoce dydaktyczne

• Biblia w wybranym przekładzie, także szerszy kontekst wskazanych wersetów

• karta pracy SM-G3-A-37

• kartki, kolorowe kredki i tablica do wspólnych notatek

• porównywane fragmenty Biblii, kartki do analizy argumentów

Wskazówki biblijne i wychowawcze

• Nakaz szacunku wobec rodziców nie oznacza przyzwolenia na przemoc, wykorzystywanie lub szkodliwe tajemnice. Za ochronę dziecka odpowiada dorosły; nie wymuszaj ujawniania prywatnych sytuacji na forum.

• Oddziel obserwacje zawarte w tekście od wniosków i odniesień współczesnych; pozostaw czas na pytania, także bez odpowiedzi.

• W razie krzywdzenia lub gróźb dziecko ma prawo szukać pomocy także poza rodziną.

• Czasownik dotyczący „czci” w Wj 20:12 ma szerszy sens niż wykonanie pojedynczego polecenia. W chrześcijańskim zastosowaniu obejmuje szacunek, wdzięczność i odpowiedzialność, stosownie do wieku i sytuacji.

• Ef 6:1–4 łączy wezwanie dzieci do posłuszeństwa „w Panu” z wyraźnym zobowiązaniem ojców, aby nie pobudzali dzieci do gniewu. W tekście istnieją obowiązki po obu stronach relacji.

• Mar. 7:9–13 pokazuje, że religijne tłumaczenia nie powinny usprawiedliwiać zaniedbania rzeczywistej troski o rodziców. Jest to ważny kontekst dla dorosłych dzieci.

• Nakaz czci nie upoważnia opiekuna do krzywdzenia, poniżania ani żądania zachowania tajemnicy o przemocy. Zgłoszenie krzywdy bezpiecznej osobie nie oznacza złamania przykazania.

• Unikaj założenia, że wszystkie dzieci żyją z obojgiem rodziców. Dopuść doświadczenie rodziny zastępczej, adopcyjnej, opieki jednego rodzica i różnych trudnych sytuacji.

• Jeśli dziecko zgłasza krzywdę, zachowaj spokój, nie obwiniaj, nie prowadź samodzielnego przesłuchania; zastosuj procedury ochrony dzieci.

• Wj 20:12 i Ef 6:1–4 mówią także o odpowiedzialności dorosłych. Posłuszeństwo nie może usprawiedliwiać przemocy, tajemnic zagrażających bezpieczeństwu ani tłumienia zgłoszeń.

• RED. II: Nakaz szacunku wobec rodziców nie oznacza przyzwolenia na przemoc, wykorzystywanie lub szkodliwe tajemnice. Za ochronę dziecka odpowiada dorosły; nie wymuszaj ujawniania prywatnych sytuacji na forum.

• Teksty do porównania: Wj 20:12; Ef 6:1–4; Kol 3:20–21

Kontynuacja w domu

Wspólnie ustalcie, jak i gdzie dziecko może bezpiecznie prosić o pomoc.